

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ЗАПОРІЗЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

ВИТЯГ З РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ЗАПОРІЗЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

30 листопада 2016 р. № 19-рш

м. Запоріжжя

Справа № 02/07-16

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Запорізького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання першого відділу досліджень та розслідувань територіального відділення від 17.08.2016 № 02-117-спр та матеріали справи № 02/07-16 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку відкритого акціонерного товариства «Запоріжжяобленерго» (69035, м. Запоріжжя, вул. Сталеварів, буд. 14, код за ЄДРПОУ - 00130926) (далі – ВАТ «Запоріжжяобленерго»; Підприємство),

ВСТАНОВИЛА:

За результатами розгляду заяви ПП «Гребчак» (м. Бердянськ, вул. Мазіна, буд. 12, код ЄДРПОУ 32687759) (далі – Заявник) щодо неправомірних дій ВАТ «Запоріжжяобленерго», які полягають у висуванні необґрунтованих вимог при укладанні договору про постачання електричної енергії (будівельні механізми) на об'єкт, будівництво якого здійснює Заявник. в діях ВАТ «Запоріжжяобленерго» було виявлено ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

В зв'язку з цим, розпорядженням адміністративної колегії територіального відділення від 12.04.2016 № 26-р було розпочато провадження у справі № 02/07-16 за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом, шляхом дій суб'єкта господарювання, що призвели до ущемлення інтересів споживача, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку

Аналіз отриманих матеріалів та документів дозволив встановити наступне.

Згідно з довідкою з ЄДРПОУ від 31.05.2013 № 812627, основним видом діяльності ВАТ «Запоріжжяобленерго» є розподілення електроенергії (код за КВЕД-2010 35.13) та торгівля електроенергією (код за КВЕД-2010 35.14).

У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», ВАТ «Запоріжжяобленерго» є суб'єктом господарювання.

ВАТ «Запоріжжяобленерго» є ліцензіатом з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами (ліцензія НКРЕ серії АБ № 177341 від 23.08.2005) та постачання електричної енергії за регульованим тарифом (ліцензія НКРЕ серії АБ № 177342 від 23.08.2005) у Запорізькій області.

Дослідження ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом проведено у відповідності до Методики визначення монополюючого (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженою розпорядженням

Антимонопольного комітету України 5 березня 2002 року № 49-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за № 317/6605 (із змінами) (далі – Методика).

Об'єктами дослідження є:

- ВАТ «Запоріжжяобленерго»;
- послуга з постачання електричної енергії за регульованим тарифом.

Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище, є послуга з постачання електричної енергії за регульованим тарифом.

Споживачами вказаної послуги є фізичні та юридичні особи, що мешкають (знаходяться) в межах території Запорізької області, де розташовані місцеві (локальні) електромережі ВАТ «Запоріжжяобленерго».

Діяльність з постачання електричної енергії за регульованим тарифом регламентується Умовами та Правилами здійснення підприємницької діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом (далі – Умови та Правила), затвердженими постановою НКРЕ від 13.06.1996 № 15/1, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 08 серпня 1996 року за № 433/1458 (зі змінами).

Взаємовідносини, які виникають в процесі продажу і купівлі електричної енергії між виробниками або постачальниками електричної енергії та споживачами, регулюються:

- для юридичних осіб та фізичних осіб (крім населення) - Правилами користування електричної енергії, затвердженими постановою НКРЕ від 31.07.1996 № 28, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 2 серпня 1996 р. за № 417/1442 (зі змінами) (далі – ПКЕЕ).
- для населення – Правилами користування електричної енергії для населення, затвердженими постановою НКРЕ від 26.07.1999 № 1357 (зі змінами) (далі – ПКЕЕН).

Умовами та Правилами передбачено, що постачання електричної енергії за регульованим тарифом здійснюється суб'єктом підприємницької діяльності, зареєстрованим у встановленому порядку, який отримав ліцензію на постачання електричної енергії за регульованим тарифом та зобов'язаний дотримуватись ліцензійних умов.

Пунктом 2.1 Умов та Правил передбачено, що ліцензіат повинен мати тільки одну ліцензію на право здійснення діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом.

Таким чином, **продавцем** товару є підприємство, яке має ліцензію на здійснення діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом.

Таким ліцензіатом в Запорізькій області є ВАТ «Запоріжжяобленерго».

Згідно з п. 5.1 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про електроенергетику», постачання електричної енергії - господарська діяльність, пов'язана з наданням електричної енергії споживачеві за допомогою технічних засобів передачі та розподілу електричної енергії на підставі договору.

Відповідно до пункту 1.6 ПКЕЕ, договір про постачання електричної енергії на основі типового договору укладається постачальником електричної енергії за регульованим тарифом з усіма споживачами та субспоживачами (крім населення), об'єкти яких розташовані на території здійснення ліцензованої діяльності постачальником електричної енергії за регульованим тарифом.

Відповідно до пункту 3.8.1 Умов та Правил, ліцензіат не має права відмовити споживачу, розташованому на закріпленій території, в укладенні договору про постачання електричної енергії і повинен забезпечувати купівлю на Оптовому ринку електричної енергії України електричної енергії для постачання будь-якому розташованому на закріпленій території споживачу на підставі договору про постачання електричної енергії.

Згідно пункту 3.6.1 Умов та Правил, тарифи на постачання підлягають регулюванню і затверджуються НКРЕ.

Відповідно до пункту 5.1 ПКЕЕ, договір про постачання електричної енергії є

основним документом, який регулює відносини між постачальником електричної енергії за регульованим тарифом, що здійснює свою діяльність на закріпленій території, і споживачем та визначає зміст правових відносин, прав та обов'язків сторін.

Споживання електричної енергії без договору не допускається.

Таким чином, **товарними межами** досліджуваного ринку є послуга з постачання електричної енергії за регульованим тарифом, яка за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей, умов використання товару не має еквівалентних товарів-замінників.

Територіальні межі досліджуваного ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом визначено згідно з розділом 6 Методики визначення монопольного становища шляхом установа мінімальної території, за межами якої з точки зору споживачів придбання товарів (послуг) є неможливим або недоцільним.

Характерними умовами споживання послуг з постачання електричної енергії за регульованим тарифом є те, що споживачі можуть отримувати дану послугу лише в межах тієї території, на якій розташовані відповідні об'єкти інфраструктури (електромережі), що є засобом надання послуг чи характеристики яких є джерелом вихідних даних для складання технічних умов.

Пунктом 2.2 Умов та Правил передбачено, що ліцензіат повинен здійснювати ліцензовану діяльність лише на закріпленій території.

За таких підстав, **територіальними (географічними) межами** досліджуваного ринку, є територія Запорізької області, на якій розташовані власні (локальні) електричні мережі ВАТ «Запоріжжяобленерго», що використовуються для надання послуг з постачання електроенергії за регульованим тарифом.

Часовими межами ринку визначено період січень 2015 року – листопад 2016 року, протягом якого сукупність товарно-грошових відносин між постачальниками електричної енергії та споживачами утворює ринок постачання електричної енергії із сталою структурою.

Відповідно до частини 1 статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

Внаслідок обумовлення особливих умов здійснення ліцензіатом діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом, **наявна та потенційна конкуренція** на вказаному ринку відсутня.

У споживачів ВАТ «Запоріжжяобленерго» відсутні альтернативні джерела придбання послуги з постачання електроенергії за регульованим тарифом, оскільки на території, де розташовані місцеві (локальні) електромережі ВАТ «Запоріжжяобленерго», не може здійснювати діяльність з постачання електроенергії за регульованим тарифом інший суб'єкт господарювання.

За таких підстав, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», ВАТ «Запоріжжяобленерго» за результатами діяльності протягом січня 2015 року - листопада 2016 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом в територіальних (географічних) межах Запорізької області, де розташовані місцеві (локальні) електромережі ВАТ «Запоріжжяобленерго», як таке, що не має жодного конкурента на ринку.

Постачанню електроенергії для забезпечення потреб електроустановки споживача передують здійснення заходів з приєднання цієї електроустановки до електричних мереж електропередавальної організації.

Приєднання замовника до електричних мереж, відповідно до Закону України «Про електроенергетику», може бути стандартним та таким, що не є стандартним (нестандартним).

Для надання послуги зі стандартного приєднання до електричних мереж між ВАТ «Запоріжжяобленерго» та ПП «Гребчак» було укладено договір про приєднання до електричних мереж (стандартне приєднання) від [інформація з обмеженим доступом] (далі

– Договір на приєднання). Замовлена потужність складає – [інформація з обмеженим доступом].

Додатками до Договору на приєднання є:

- технічні умови стандартного приєднання до електричних мереж ВАТ «Запоріжжяобленерго» електроустановок торговельного центру ПП «Гребчак» - додаток 1 (дати – Технічні умови);

- графік виконання робіт з проектування та будівництва – додаток 2.

Згідно з завданням на проектування до технічних умов, для надання Заявнику послуги зі стандартного приєднання до електричних мереж ВАТ «Запоріжжяобленерго» необхідно:

- виконати реконструкцію ЛЕП-0,4 кВ (проект) (марка, перетин за розрахунком, згідно проекту);

- встановити розрахунковий засіб обліку в ВШО-0,4 кВ об'єкта (місце встановлення визначити проектом).

Пунктом 9 Технічних умов встановлено, що технічні умови на електропостачання будівельних струмоприймачів об'єкта, при необхідності отримати у ВАТ «Запоріжжяобленерго».

Попередня оплата в розмірі 100% Заявником була здійснена 07.11.2014 року відповідно до розміру ставок плати за стандартне приєднання електроустановок до електричних мереж на 2014 рік для Запорізької області, затверджених постановою НКРЕ від 05.12.2013 № 1529 (із змінами, внесеними постановою НКРЕ від 20.03.2014 № 255).

Робочий проект торгового центру по вул. Мазіна, 10 в м. Бердянськ, замовник ПП «Гребчак» розроблено [інформація з обмеженим доступом] та передано ВАТ «Запоріжжяобленерго» 01.07.2015, згідно з актом здачі-приймання проектно-вишукувальних робіт [інформація з обмеженим доступом].

Відповідно до акту виконаних робіт [інформація з обмеженим доступом] та акту приймання-здавання виконаних робіт [інформація з обмеженим доступом], ВАТ «Запоріжжяобленерго» було виконано за Договором на приєднання будівельно-монтажні роботи з будівництва мереж зовнішнього електропостачання.

Заявнику 29.10.2015 ВАТ «Запоріжжяобленерго» встановило та опломбувало прилад обліку електроенергії НІК 2301 АПЗВ № 7663400.

Листом від 29.10.2015 № 006-37/16764 ВАТ «Запоріжжяобленерго» повідомило Заявника про виконання в повному обсязі робіт з приєднання відповідно до умов Договору на приєднання.

Тобто, з 29.10.2015 Заявник мав технічну можливість приєднання його електроустановок до електричних мереж ВАТ «Запоріжжяобленерго».

Відповідно до декларації про готовність об'єкта до експлуатації від 16.07.2015 [інформація з обмеженим доступом], ПП «Гребчак» побудовано частину торгового центру (І черга).

З метою укладення договору про постачання електричної енергії та підключення до електричних мереж будівельних механізмів, які необхідні Заявнику для будівництва торговельного центру, ПП «Гребчак» 02.11.2015 звернувся із відповідною заявою до Бердянського МРЕМ ВАТ «Запоріжжяобленерго».

ВАТ «Запоріжжяобленерго» не надало Заявнику проект договору про постачання електричної енергії на Об'єкт (будівельні механізми) та виставило обов'язкові до виконання вимоги (лист від 10.12.2015 № 37-37/19558) щодо надання Заявником, зокрема, проекту електропостачання будівельних струмоприймачів та отримання Заявником технічних вимог до розрахункового обліку будівельних струмоприймачів.

В поясненнях, наданих територіальному відділенню листом від 24.02.2016 № 002-33/2957, в обґрунтування вищезазначених вимог, виставлених Заявнику, ВАТ «Запоріжжяобленерго» посилається на Порядок розроблення проектної документації на будівництво об'єктів, затверджений наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 16.05.2011 № 45, ДБН

А.2.2-3-2014 «Склад та зміст проектної документації на будівництво», відповідно до яких проектна документація на будівництво розробляється на підставі наданих вихідних даних.

Слід зазначити, що відповідно до пункту 1 Порядку розроблення проектної документації на будівництво об'єктів, затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 16.05.2011 № 45:

- будівництво - нове будівництво, реконструкція, технічне переоснащення діючих підприємств, реставрація та капітальний ремонт об'єктів будівництва;

- об'єкт будівництва - будинки, будівлі, споруди будь-якого призначення, їх комплекси та/або частини, лінійні об'єкти інженерно-транспортної інфраструктури.

Таким чином, будівельні механізми та їх електропостачання, не можуть бути об'єктом будівництва та не є будівництвом як таким. А отже посилання ВАТ «Запоріжжяобленерго» на вищезазначений порядок в обґрунтування своїх вимог є недоречним.

Крім того, ВАТ «Запоріжжяобленерго» посилається на власний внутрішній наказ від 26.06.2013 № 449-од «Про внесення змін до наказу від 27.05.2013 № 394-од «Про організацію приєднання електроустановок заявників».

Відповідно до цього наказу, замовник для укладення договору про постачання (користування) електричної енергії для потреб будівельних механізмів об'єкта, додатково до отриманої послуги зі стандартного приєднання Заявник отримує в енергозбутовому підрозділі вимоги до розрахункового обліку будівельних струмоприймачів, після чого за власні кошти розробляє та погоджує з ВАТ «Запоріжжяобленерго» проект електропостачання будівельних струмоприймачів.

Лише після виконання ПП «Гребчак» всіх виставлених ВАТ «Запоріжжяобленерго» вимог, зокрема і тих, які не відповідають діючому законодавству, між ВАТ «Запоріжжяобленерго» та ПП «Гребчак» було укладено Договір про постачання електричної енергії на Об'єкт (будівельні механізми) від [інформація з обмеженим доступом].

Порядок приєднання електроустановок замовників до електричних мереж визначений Правилами приєднання електроустановок до електричних мереж, затверджених постановою НКРЕ від 17.01.2013 № 32, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 08.02.2013 з № 236/22768 (надалі – Правила приєднання).

Відповідно до пункту 1.7.3 Правил приєднання, приєднання до електричних мереж електропередавальної організації за тимчасовою схемою будівельних струмоприймачів підрядної організації, які планується використати для будівництва (реконструкції чи технічного переоснащення) електроустановки, у тому числі будівельно-монтажних, налагоджувальних, випробувальних та інших робіт, пов'язаних з виконанням технічних умов приєднання та умов договору про приєднання електроустановок замовника до електричної мережі, виконується відповідно до вимог цих Правил без справляння плати за приєднання. Точка приєднання будівельних струмоприймачів має бути розташована в діючих (вже існуючих) електричних мережах (об'єктах) електропередавальної організації та збігатись із точкою забезпечення потужності, замовленої до приєднання будівельних струмоприймачів.

З метою тимчасового електропостачання будівельних струмоприймачів та забезпечення потреб замовника в електропостачанні на об'єкті між замовником та відповідним постачальником електричної енергії укладається договір про постачання електричної енергії у встановленому законодавством України порядку, який діє до завершення будівельно-монтажних та пусканалагоджувальних робіт на об'єкті замовника.

Відповідно до пункту 2.1.3. Правил приєднання, електропередавальна організація готує технічні вимоги до проекту зовнішнього електрозабезпечення, забезпечує виконання проектної документації, будівельно-монтажних, пусканалагоджувальних робіт та введення в експлуатацію новозбудованих чи реконструйованих електроустановок до точки приєднання замовника.

Під час проектування електричних мереж електропередавальна організація використовує типові проекти та проекти повторення.

Тобто, проект електропостачання електроустановки передбачений Правилами приєднання і цей проект повинен розроблятися на етапі приєднання електроустановки, за рахунок плати за приєднання (у разі справляння плати за приєднання).

Згідно з пунктом 1.3 ПКЕЕ, постачання електричної енергії для забезпечення потреб електроустановки здійснюється на підставі договору про постачання електричної енергії, що укладається між власником цієї електроустановки (уповноваженою власником особою) та постачальником електричної енергії за регульованим тарифом, або договору про купівлю-продаж електричної енергії, що укладається між власником цієї електроустановки (уповноваженою власником особою) та постачальником електричної енергії за нерегульованим тарифом.

Пунктом 5.4 ПКЕЕ визначено вичерпний перелік документів, які необхідно надавати споживачу для укладення договору про постачання електричної енергії.

Так, відповідно до пункту 5.4 ПКЕЕ, для укладення договору про постачання електричної енергії заявник (споживач) має надати відповідній організації такі документи:

1) заяву щодо укладення відповідного договору із зазначенням роду виробничої діяльності, місцезнаходження та банківських реквізитів заявника;

2) акти про розмежування балансової належності та експлуатаційної відповідальності сторін (у разі укладення відповідного договору щодо об'єктів, які вводяться в експлуатацію вперше);

3) однолінійну схему електропостачання об'єкта (у разі укладення відповідного договору щодо об'єктів, які вводяться в експлуатацію вперше);

4) відомості щодо розрахункових засобів обліку (тип, марка, технічні характеристики тощо) (у разі укладення відповідного договору щодо об'єктів, які вводяться в експлуатацію вперше);

5) заявку на очікуваний обсяг споживання електричної енергії та величини споживання електричної потужності у години контролю максимального навантаження енергосистеми (за необхідності), довідку про укладені державні контракти (за наявності), відомості про величину приєднаної потужності і категорії надійності електропостачання струмоприймачів;

6) акти екологічної, аварійної та технологічної броні споживача (за наявності);

7) копію свідоцтва про державну реєстрацію та виписку з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців (для юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців);

8) копію документа, яким визначено право власності чи користування на об'єкт (приміщення) або копію документа, що підтверджує право власності чи користування на земельну ділянку (у разі відсутності на відповідній земельній ділянці об'єкта);

9) копію належним чином оформленої довіреності на право укладати договори особи, яка уповноважена підписувати договори;

10) у визначених законодавством випадках - копію декларації про готовність об'єкта до експлуатації або сертифіката (для новозбудованих та реконструйованих електроустановок), копію декларації про початок виконання будівельних робіт або дозволу на виконання будівельних робіт (для укладення договору про постачання електричної енергії на будівельні майданчики);

11) паспортні дані силових трансформаторів, кабельних та/або повітряних ліній передачі електричної енергії (для споживачів, у яких розрахункові засоби обліку встановлені не на межі балансової належності) (у разі укладення відповідного договору щодо об'єктів, які вводяться в експлуатацію вперше);

12) довідку про перелік субспоживачів (у разі їх наявності), дані (зазначені у підпункті 4 цього пункту) розрахункових засобів обліку субспоживачів (у разі укладення відповідного договору щодо об'єктів, які вводяться в експлуатацію вперше).

Тобто, ані Правилами приєднання, ані ПКЕЕ не передбачено надання заявником (споживачем) зокрема, проекту електропостачання будівельних струмоприймачів та отримання Заявником технічних вимог до розрахункового обліку будівельних струмоприймачів.

Вищезазначене підтверджується і роз'ясненнями НКРЕКП (лист до територіального відділення від 01.04.2016 № 40-09/219), як органом державного регулювання діяльності у сфері енергетики та комунальних послуг, до повноважень якого, згідно з пунктом 4 Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого Указом Президента України від 10.09.2014 № 715/2014 відноситься, зокрема, розгляд звернень споживачів та надання роз'яснень з питань застосування нормативно-правових актів НКРЕКП.

Слід зазначити, що з 29.10.2015 Заявник мав технічну можливість приєднання його електроустановок до електричних мереж ВАТ «Запоріжжяобленерго» та Заявнику встановлено прилад обліку електроенергії НІК 2301 АПЗВ № 7663400 і технічний засіб для обмеження величини навантаження (автоматичний вимикач), що дозволяє ПП «Гребчак» отримати заявлений обсяг потужності у розмірі *[інформація з обмеженим доступом]*.

Листом від 24.05.2016 № 006-37/7967 ВАТ «Запоріжжяобленерго» повідомило територіальне відділення, що для укладення договору про постачання електричної енергії (будівельні механізми) ПП «Гребчак» необхідно:

- скласти акт розмежування балансової належності електроустановок та експлуатаційної відповідальності сторін;
- надати однолінійну схему електропостачання будівельних струмоприймачів.

За поясненнями ВАТ «Запоріжжяобленерго» (лист від 18.07.2016 № 006-37/10871), згідно з підпунктом 4 пункту 2 розділу Е.5 «Основні креслення» Додатку Б ДБН А.2.2-3-2014 однолінійна схема електропостачання об'єкта є складовою частиною проектної документації на електропостачання об'єкта.

Проте, 29.10.2015 ПП «Гребчак» та ВАТ «Запоріжжяобленерго» вже були підписані однолінійна схема електропостачання торговельного центру та акт розмежування балансової належності електричних мереж та експлуатаційної відповідальності сторін.

При цьому, схема електрозабезпечення будівельних струмоприймачів збігається зі схемою електрозабезпечення Об'єкта Заявника, що підтверджується, зокрема, листом НКРЕКП від 24.03.2015 № 2714/15/61-15.

Таким чином, відповідно і межі експлуатаційної та балансової відповідальності за стан електричних мереж та установок стосовно будівельних механізмів також збігаються з межами, зазначеними в акті розмежування балансової належності електричних мереж та експлуатаційної відповідальності від 29.10.2015.

А отже, ВАТ «Запоріжжяобленерго» для укладення з ПП «Гребчак» договору про постачання електричної енергії на об'єкт (будівельні механізми), міг використовувати однолінійну схему електропостачання Об'єкта Заявника, яку було розроблено в ході виконання Договору приєднання, та акт розмежування балансової належності та експлуатаційної відповідальності за стан електричних мереж та установок, підписані обома сторонами 29.10.2015.

Зазначене підтверджується роз'ясненнями Державної інспекції з енергетичного нагляду за режимами споживання електричної і теплової енергії (лист до територіального відділення від 14.11.2016 № 03/10-6280).

Крім того, у разі якщо Заявнику для будівельних механізмів буде не достатньо обсягу дозволеної до використання потужності у розмірі *[інформація з обмеженим доступом]*, ПП «Гребчак» має право збільшити, в порядку визначеному чинним законодавством, таку потужність.

Таким чином, встановлення ВАТ «Запоріжжяобленерго» Заявнику обов'язкових до виконання додаткових вимог щодо укладення договору про постачання електричної енергії на Об'єкт (будівельні механізми), не передбачених законодавством, не виконання яких позбавляє можливості Заявника здійснювати будівництво на власному об'єкті, призвело до ущемлення інтересів споживача.

Зазначений випадок носить не поодинокий характер, а є системним.

В ході розгляду справи, територіальним відділенням встановлено також ще 179 випадків за 2015 – I півріччя 2016 року, в яких ВАТ «Запоріжжяобленерго» виставляло замовникам (серед яких є як фізичні так і юридичні особи) для укладення договорів про постачання електричної енергії на будівельні механізми, додаткові вимоги щодо розроблення проектів електропостачання будівельних струмоприймачів та отримання технічних вимог до розрахункових обліків будівельних струмоприймачів.

1. Так, наприклад, між гр. [інформація з обмеженим доступом] та ВАТ «Запоріжжяобленерго» було укладено договір про приєднання до електричних мереж від [інформація з обмеженим доступом] (далі - Договір 1), замовлена потужність за договором складає - [інформація з обмеженим доступом].

Отримання замовником у ВАТ «Запоріжжяобленерго» технічних умов на електропостачання будівельних струмоприймачів об'єкта передбачено пунктом 9 технічних умов стандартного приєднання до електричних мереж ВАТ Запоріжжяобленерго» електроустановок гр. [інформація з обмеженим доступом], які є додатком 1 до Договору 1.

Після завершення Підприємством виконання будівельно-монтажних та налагоджувальних робіт з приєднання, з метою укладення тимчасового договору на електропостачання будівельних механізмів, 13.10.2015 гр. [інформація з обмеженим доступом] змушений був отримати у ВАТ «Запоріжжяобленерго» додатково технічні вимоги до розрахункового обліку будівельних струмоприймачів. На підставі наданих технічних вимог, замовником, за власні кошти, було розроблено та погоджено з ВАТ «Запоріжжяобленерго» проект на електропостачання будівельних механізмів, після чого між Підприємством та гр. [інформація з обмеженим доступом], на період здійснення заявником будівництва, було укладено тимчасовий договір про користування електричною енергією від [інформація з обмеженим доступом].

В технічних вимогах до розрахункового обліку будівельних струмоприймачів, наданих ВАТ «Запоріжжяобленерго» замовнику, зазначено зокрема:

- величина максимальної розрахункової потужності – [інформація з обмеженим доступом];
- джерело електропостачання – [інформація з обмеженим доступом];
- точка приєднання: на вихідних клеммах розрахункового засобу обліку, встановленого в ВШО 0,4 кВ об'єкта.

Зазначені технічні характеристики співпадають з технічними характеристикам об'єкту приєднання, зазначеним в технічних умовах стандартного приєднання, які є додатком 1 до Договору 1.

При цьому, в проекті на електропостачання будівельних механізмів, який було розроблено [інформація з обмеженим доступом], зазначено: «Проектом передбачено существующий вводной трехполюсный автоматический выключатель типа ВА47-29 с характеристикой С на ток 25А фирмы ІЭК» (мова оригіналу) (п. 1.3), «Для учёта потребляемой электроэнергии в ЩВУ установлен трёхфазный прямооточный электронный счётчик активной энергии типа НИК 2301 АП2, кл. 1» (мова оригіналу) (п. 1.4).

Тобто, в проекті на електропостачання будівельних механізмів зазначено, що на об'єкті замовника вже встановлено прилад обліку та автоматичний вимикач, через які буде здійснюватись електропостачання будівельних механізмів.

Таким чином, схема електрозабезпечення будівельних механізмів відповідає схемі електрозабезпечення об'єкта замовника, що підтверджується також протоколом надання пояснень ВАТ «Запоріжжяобленерго» від 17.08.2016 № 4.

Враховуючи вищевикладене, гр. [інформація з обмеженим доступом] для укладення тимчасового договору про користування електричною енергією на об'єкт (будівельні механізми), ВАТ «Запоріжжяобленерго» встановило обов'язкові до виконання додаткові вимоги, не передбачені законодавством, не виконання яких позбавляє можливості замовника здійснювати будівництво на власному об'єкті.

2. Між гр. [інформація з обмеженим доступом] та ВАТ «Запоріжжяобленерго» було укладено договір про приєднання до електричних мереж від [інформація з обмеженим

доступом] (далі - Договір 2), замовлена потужність за договором складає - [інформація з обмеженим доступом].

Отримання замовником у ВАТ «Запоріжжяобленерго» технічних умов на електропостачання будівельних струмоприймачів об'єкта передбачено пунктом 9 технічних умов стандартного приєднання до електричних мереж ВАТ Запоріжжяобленерго» електроустановок гр. [інформація з обмеженим доступом], які є додатком 1 до Договору 2.

Після завершення Підприємством виконання будівельно-монтажних та налагоджувальних робіт з приєднання, з метою укладення тимчасового договору на електропостачання будівельних механізмів, 23.01.2015 гр. [інформація з обмеженим доступом] змушена була отримати у ВАТ «Запоріжжяобленерго» додатково технічні вимоги до розрахункового обліку будівельних струмоприймачів. На підставі наданих технічних вимог, замовницею, за власні кошти, було розроблено проект на електропостачання будівельних механізмів, який ВАТ «Запоріжжяобленерго» було погоджено листом від 12.03.2015 № 006-37/3681.

При цьому, в листі ВАТ «Запоріжжяобленерго» від 12.03.2015 № 006-37/3681 було зазначено технічні характеристики об'єкта, зокрема:

- величина максимальної розрахункової потужності – [інформація з обмеженим доступом];

- джерело електропостачання – [інформація з обмеженим доступом];

- точка приєднання: на болтових затискачах вихідних клем розрахункового засобу обліку, встановленого в ВШО встановленого на металевій трубостійці.

Зазначені технічні характеристики співпадають з технічними характеристиками об'єкту приєднання, зазначеними в технічних умовах стандартного приєднання, які є додатком 1 до Договору 2.

Крім того, в проекті на електропостачання будівельних механізмів, який було розроблено [інформація з обмеженим доступом], на схемі електрозабезпечення будівельних механізмів зазначено, що всі опори, лінії, автоматичний вимикач та прилад обліку електроенергії, через які буде здійснюватись електропостачання, вже існують.

Тобто, в проекті на електропостачання будівельних механізмів зазначено, що на об'єкт замовника вже встановлено прилад обліку та автоматичний вимикач, через які буде здійснюватись електропостачання будівельних механізмів.

Таким чином, схема електрозабезпечення будівельних механізмів відповідає схемі електрозабезпечення об'єкта замовника, що підтверджується також протоколом надання пояснень ВАТ «Запоріжжяобленерго» від 17.08.2016 № 4.

14.07.2016 між Підприємством та гр. [інформація з обмеженим доступом], на період здійснення заявницею будівництва, було укладено тимчасовий договір про користування електричною енергією [інформація з обмеженим доступом].

Враховуючи вищенаведене, гр. [інформація з обмеженим доступом] для укладення тимчасового договору про користування електричною енергією на об'єкт (будівельні механізми), ВАТ «Запоріжжяобленерго» встановило обов'язкові до виконання додаткові вимоги, які не передбачені законодавством, не виконання яких позбавляє можливості замовника здійснювати будівництво на власному об'єкті.

Висування ВАТ «Запоріжжяобленерго» замовникам послуги зі стандартного приєднання (у яких схема електрозабезпечення будівельних механізмів збігається зі схемою електрозабезпечення об'єкта) додаткових вимог для укладення договорів про постачання (користування) електричної енергії на будівельні механізми, не передбачених законодавством, не виконання яких позбавляє можливості замовників здійснювати будівництво на власних об'єктах, призводить до ущемлення інтересів замовників, оскільки виготовлення проектної документації на електропостачання будівельних механізмів потребує додаткових фінансових витрат та витрат часу від замовника.

Зазначена поведінка ВАТ «Запоріжжяобленерго» була б неможливою за умов існування значної конкуренції на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом, оскільки споживачі внаслідок можливості вибору постачальника послуг, укладали б договори про постачання електричної енергії на будівельні механізми з іншими суб'єктами

господарювання, які б дотримувались вимог чинного законодавства.

Враховуючи вищенаведене, дії відкритого акціонерного товариства «Запоріжжяобленерго», які полягають у висуванні замовникам (у яких схема електрозабезпечення будівельних механізмів збігається зі схемою електрозабезпечення об'єкта будівництва) додаткових (не передбачених законодавством) вимог для укладення договорів щодо електропостачання будівельних механізмів, не виконання яких позбавляє можливості замовника здійснювати будівництво на власному об'єкті, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом, шляхом дій суб'єкта господарювання, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

На подання з попередніми висновками від 17.08.2016 № 02-117-спр по справі № 02/07-16 ВАТ «Запоріжжяобленерго» надало свої заперечення щодо результатів розгляду справи, в яких зазначило, що обов'язковість наявності у ПП «Гребчак» затвердженої проектної документації внутрішнього електропостачання будівельних механізмів регламентується, зокрема, Правилами технічної експлуатації електроустановок споживачів, затвердженими наказом Міністерства палива та енергетики України від 25.07.2006 № 258, зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 25.10.2006 р. за №1143/13017 (із змінами) (далі – ПТЕЕС)

Крім того, ВАТ «Запоріжжяобленерго» в своїх запереченнях щодо результатів розгляду справи зазначило, що: «... для надання пояснень по суті справи, зокрема з питання підключення електричних мереж будівельних майданчиків споживачів до мереж електропередавальної організації та визначення обсягів вимог до мереж внутрішнього та зовнішнього електропостачання та необхідності розробки проектної документації на електропостачання будівельних майданчиків при готових мережах зовнішнього електропостачання об'єкта, просимо залучити представників Державної інспекції з енергетичного нагляду за режимами споживання електричної і теплової енергії» (мова оригіналу).

Враховуючи вищевикладене, для остаточних висновків за результатами розгляду справи № 02/07-16, територіальне відділення листом від 17.10.2016 № 02-17/05-2178 звернулось до Державної інспекції з енергетичного нагляду за режимами споживання електричної та теплової енергії.

За роз'ясненнями Державної інспекції з енергетичного нагляду за режимами споживання електричної та теплової енергії (лист від 14.11.2016 № 03/10-6280) вимоги ВАТ «Запоріжжяобленерго» щодо отримання ПП «Гребчак» технічних вимог до розрахункового обліку будівельних струмоприймачів та надання однолінійної схеми електропостачання будівельних струмоприймачів та складання акту розмежування балансової належності електроустановок та експлуатаційної відповідальності сторін, з урахуванням того, що схема електрозабезпечення будівельних струмоприймачів збігається зі схемою електрозабезпечення Об'єкта замовника, є необґрунтованими.

Крім того, Державною інспекцією з енергетичного нагляду за режимами споживання електричної та теплової енергії зазначено, що за умови укладання між ПП «Гребчак» та ВАТ «Запоріжжяобленерго» Договору про приєднання, але відсутності укладеного між ними договору про постачання електричної енергії, вимоги ПТЕЕС на електроустановки ПП «Гребчак», у тому числі на будівельний майданчик не поширюються.

Враховуючи вищенаведене, заперечення ВАТ «Запоріжжяобленерго» є необґрунтовані, спростовуються матеріалами справи і не можуть вплинути на прийняття рішення по суті.

На витяг з подання про попередні висновки від 17.08.2016 № 02-117-спр, надісланий територіальним відділенням ПП «Гребчак» листом від 18.08.2016 № 02-18/05-1755, ПП «Гребчак» заперечень або пояснень не надав.

Частиною 2 статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за вчинення вищезазначеного порушення передбачена відповідальність у вигляді накладення штрафу у розмірі до 10 % доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

Згідно зі звітом про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) (форма №2) за 2015 рік чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) складає [інформація з обмеженим доступом].

При визначенні розміру штрафу враховано, що:

- ВАТ «Запоріжжяобленерго» співпрацювало з територіальним відділенням під час розгляду справи;
- між ВАТ «Запоріжжяобленерго» та ПП «Гребчак» укладено Договір про постачання електричної енергії на Об'єкт (будівельні механізми) від [інформація з обмеженим доступом];
- порушення має системний характер.

На підставі вищевикладеного, керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (зі змінами), пунктами 31, 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року №5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 14 березня 2012 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Запорізького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ВИРІШИЛА:

1. Визнати, що відкрите акціонерне товариство «Запоріжжяобленерго» у період січень 2015 – листопад 2016 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом в територіальних (географічних) межах Запорізької області (в межах території розташування мереж ВАТ «Запоріжжяобленерго») як таке, що не має жодного конкурента на ринку.

2. Визнати дії відкритого акціонерного товариства «Запоріжжяобленерго», які полягають у висуванні замовникам (у яких схема електрозабезпечення будівельних механізмів збігається зі схемою електрозабезпечення об'єкта будівництва) додаткових (не передбачених законодавством) вимог для укладення договорів щодо електропостачання будівельних механізмів, не виконання яких позбавляє можливість замовника здійснювати будівництво на власному об'єкті, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом, шляхом дій суб'єкта господарювання, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. Зобов'язати ВАТ «Запоріжжяобленерго» припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке зазначене у пункті 2 рішення шляхом внесення змін до наказу ВАТ «Запоріжжяобленерго» від 27.05.2013 №394-од «Про організацію приєднання електроустановок замовників» (з усіма змінами та доповненнями), згідно з якими вимоги щодо розроблення та погодження з ВАТ «Запоріжжяобленерго» проекту електропостачання будівельних струмоприймачів (для укладення договору на постачання (користування) електричної енергії на будівельні механізми) не будуть розповсюджуватись на замовників послуги з приєднання, у яких схема електрозабезпечення будівельних механізмів збігається

зі схемою електрозабезпечення об'єкта будівництва.

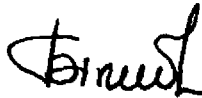
4. За вчинення порушення, зазначеного в пункті 2 рішення, відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», накласти штраф на відкрите акціонерне товариство «Запоріжжяобленерго» (69035, м. Запоріжжя, вул. Сталеварів, буд. 14, код ЄДРПОУ 00130926) у розмірі **68 000 (шістдесят тисяч) грн.**

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання цього рішення.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції», протягом п'яти днів з дня сплати штрафу, суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Запорізького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова адміністративної колегії

О.М. Білий